

[Ninn-Hansen.]

handling, og jeg har ikke haft indtryk af, at lysten i mellemtiden er blevet større hos det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen til at få gennemført lovgivningen om tilsyn med pensionskasser.

Vi har jo for lang tid siden sagt, at vi synes, det vil være af betydning for funktionærerne at få denne lovgivning om tilsyn med pensionskasser gennemført, og jeg håber, at den højtærede handelsminister, nu han har givet tilsagn om at fremsætte lovforslaget igen til oktober, også vil virke for dets gennemførelse. Han har formentlig overværet det radikale landsmøde i denne weekend og har vel også deltaget i debatten forud for den resolution, der udtalte støtte til funktionærstanden. Jeg synes, at handelsministeren på dette område har en mulighed for i praksis at gennemføre en sådan støtte.

Handelsministeren (Philip): Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen var inde på spørgsmålet om gennemførelse af lovforslaget om tilsyn med pensionskasser. Jeg skal gerne her bekræfte, at det er min hensigt i løbet af sommeren at arbejde på at give dette lovforslag en ny udformning og gøre det med henblik på en eventuel genfremsættelse af lovforslaget i næste samling.

Udvalgets ordfører (K. Axel Nielsen): I anledning af de bemærkninger, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen har fremsat, vil jeg dog gerne i sandhedens interesse slå fast, at vor modstand mod at gennemføre lovforslaget vedrørende pensionskasser i den fremsatte skikkelse skyldes en henvendelse, vi har fået fra funktionærerne, en henvendelse, der gav udtryk for, at lovforslaget ikke var fuldt betryggende. Vi er parat til at gennemføre lovforslaget, når den kontrol, som funktionærerne har ønsket, bliver indført i lovforslaget, og jeg har forstået, at den højtærede handelsminister er villig til at fremsætte et lovforslag, indeholdende sådanne kontrolbestemmelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ęnsudvikling.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4636, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1265).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Peter Nielsen): Udvalgets flertal — retsforbundet, det radikale venstre og socialdemokratiet — indstiller lovforslaget til vedtagelse med 3 af ministeren stillede, af flertallet tiltrådte ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 1 vil muliggøre, at specielle fabriksanlæg, der muligvis ikke kan opnå kreditforeningslån, alligevel kan blive omfattet af loven. De to øvrige ændringsforslag er henholdsvis en redaktionel ændring og en revisionsbestemmelse.

Mindretallet, det konservative folkeparti og venstre, kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse og har motiveret sit standpunkt i betænkningen.

Må jeg dernæst på mit partis vegne gøre et par bemærkninger. Der har ved første behandling og under udvalgsarbejdet været anket over, at lovforslaget er kommet for pludseligt, at der har været for lidt tid til at behandle det, og at man i udvalget ikke

[Peter Nielsen.]

har kunnet få alle de stillede spørgsmål besvaret.

Mit parti kan ikke tilslutte sig disse anker. De idéer og motiver, der ligger til grund for lovforslaget, er allerede nævnt i arbejdsmarkedskommissionens betænkning om arbejdsløshedsøer i 1954. Princippet i denne hjælp til de ramte områder blev endvidere fastslået i forslaget om ændringer til lov om udlån til visse industrivirksomheder. Disse ændringer blev vedtaget her i folketinget den 29. april 1955 med såvel venstres som konservatives stemmer, så det kan ikke være dybere liggende principielle grunde, der nu betinger modstanden imod lovforslaget, især da det minder meget om, hvad konservative regeringer i andre lande har foreslået og fået vedtaget.

Man har i udvalget stillet ikke mindre end 20 spørgsmål, som man mener ikke er behørigt besvaret. De vedrører dog hovedsagelig statsprojekter, som man mener kan udføres i de pågældende områder, samt eventuelle landvindingsplaner. Man vil altså hellere have statsarbejder udført end yde hjælp til de private erhverv.

Mit parti ønsker selvfølgelig, at så mange som muligt af disse statsprojekter bliver bragt til udførelse, for så vidt de er realisable og formålstjenlige. Svarene vidner da også om, at der er planlagt ret store arbejder i de nævnte områder, der kan tjene til at gøre disse områder endnu mere industri-modne og medvirke til at skabe industri i disse egne, men i det hele og store er de arbejder, der er nævnt, dog engangsforanstaltninger, hvorimod det er varig beskæftigelse og produktion, der tilstræbes med dette lovforslag. Vi kan udmærket vedtage det foreliggende lovforslag og samtidig arbejde for mere landvinning, vejbyggeri, nye havne, bedre toggang og flere undervisningsanstalter i disse egne, idet alle disse ting ligesom den hjælp, som forslaget direkte vil betyde, er påkrævede.

Problemet med arbejdsløshedsøerne er selvfølgelig værst for de arbejdsløse, men alle i disse egne lider under det. Handelen har ikke så stor omsætning; når der er mange arbejdsløse, og mange kommuner stilles over for øgede sociale udgifter, efterhånden som den forsikringsmæssige understøttelse hører op for de langvarigt arbejds-

løse. Det er i det hele taget et problem, som alle i disse egne er interesseret i at få løst.

Jeg vil derfor opfordre alle de medlemmer, der er valgt i disse områder, til uanset politisk opfattelse at stemme for dette lovforslag.

Lorentzen: Ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Peter Nielsen, går ud fra som givet, at lovforslaget kun omfatter de og de områder eller de og de egne, men det kan man jo ikke se af lovforslaget. Det har ikke, om jeg så må sige, geografisk begrænsning.

I øvrigt må jeg sige, at det er det mest hårdhændede udvalg, jeg nogen sinde har siddet i. Oplysninger nægtedes blankt, ja, vi kunne nok få dem engang, men de kunne formentlig først komme hen på sommeren, og forslaget skulle gennemføres en-to-tre.

Jeg vil dog tro, at de af regeringspartierne og af de højtærede ministre, der er blevet præsenteret for den artikel, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i dag har skrevet i Dagens Nyheder, vil være blevet noget betænkelige ved at gennemtrumfe forslaget sådan en-to-tre uden i virkeligheden at få gennemdrøftet alle de problemer, der står i forbindelse med et ekstraordinært lovforslag som dette, og uden at få det sat i forhold til, hvad der eksisterer af hermed beslægtede foranstaltninger. I udvalget talte vi for døve øren. Det lød kort og godt: vil I tiltræde eller vil I ikke tiltræde i det store og hele, ellers har en forhandling ingen interesse. Lovforslaget skal gennemføres en-to-tre.

Jeg håber ikke, det bliver påtalt, men jeg fristes næsten til at kalde det en uanstændig måde at gennemføre et udvalgsarbejde på angående et så betydningsfuldt lovforslag, om hvilket man med rette siger, at det muligvis danner en milepæl og indledning til noget ganske nyt i Danmark. Det kan være, det kommer til at gøre det; det kan også være, det ikke kommer til det, at det kun bliver til lygtemænd eller teoretiske betragtninger — jeg skal ikke røbe, hvad jeg selv mener om det spørgsmål, for det er i og for sig uden større betydning.

Det ærede medlem hr. Helge Madsen, som søgte at holde en meget saglig linje under første behandling, blev på grund af den

[Lorentzen.]

hårdhændede metode, som blev anvendt i udvalget, meget hurtigt en lille smule mat i koderne, og det ærede medlem lod sig efterhånden tilfredsstille; når bare loven kunne blive revideret om fem år, var alt såre vel. Sjældent har jeg set den partiordfører, der var så let at tilfredsstille. Det stemmer måske ikke helt med det ærede medlems indre overbevisning, men hvad gør man ikke for partifæller, der sidder i ministeriet?

Rent bortset fra om mit parti vil give tilslutning til det foreliggende forslag eller ej, synes jeg for øvrigt, at befolkningen har krav på at få spørgsmålet grundigt belyst. Derfor har vi stillet en lang række spørgsmål for at få klarlagt alle de problemer, der knytter sig til dette lovforslag, men den høje regering har så travlt, at den end ikke kan afvente betænkningen fra et sagkyndigt udvalg angående disse spørgsmål, som den formentlig selv har nedsat. Hvis man nu vil sige: ja men det gælder i øjeblikket om først og fremmest at få folk beskæftiget, for vi har ikke råd til at lade så mange gå arbejdsløse, må jeg have lov at henvise til et af de spørgsmål, som vi har fået besvaret i dag, altså nogle dage efter, at betænkningen var afgivet. Vi har fået oplyst, at der i statens landvindingsudvalg ligger arbejder, som endnu ikke er bevilget, til godt 16 mill. kr., og at der foreligger forslag, som ikke er behandlet endnu i underudvalgene, til 67 mill. kr. Der mangler altså i og for sig ikke materiale til at skaffe beskæftigelse. Og hvis man spørger om, hvordan det forholder sig med den nuværende hjælp og støtte til industrien i disse egne, som den ærede ordfører omtalte, ja, så er det jo noget skralt med det. I 1955 var der fra Ringkøbing, Thisted, Hjørring, Ålborg og de sønderjyske amter i alt 17 ansøgninger om industrilån, og de 14 blev afslået, i 1956 var der 11 ansøgninger, hvoraf de 7 blev afslået, og i 1957 var der 15 ansøgninger fra de pågældende amter, og de 11 blev afslået. Derfor forstår jeg knap nok, at det haster så voldsomt.

Jeg vil henstille til den højtærede handelsminister, der jo er videnskabsmand og antagelig ikke uimodtagelig for saglige bemærkninger, at han sørger for, at dette lovforslag ikke kommer til tredje behand-

ling i denne omgang, men at man udskyder spørgsmålet til efteråret, således at man kan få en saglig og forsvarlig behandling til gavn for folketingets ære og anseelse og til gavn for Danmarks befolkning.

Fanger: Ved første behandling af lovforslaget konstateredes det, at alle var enige om det hensigtsmæssige i at fremme produktion og beskæftigelse. Vi kan blot ikke fra oppositionens side se, at regeringen i det forløbne år har levet op til dette ønske. Kun på ét område er det sket, nemlig ved lovene om afskrivninger og henlæggelser til investeringsfunds. På alle andre områder har det været regeringens mål at sætte produktionen i stå for derved at redde den valutabalance, som regeringen frygter — undertiden med rette, for et års tid siden med urette — skal gå tabt. Derfor gennemførtes der for et år siden en stramning af finanspolitikken, dels ved tvangslånet, som svarede til mere end en forhøjelse af de direkte skatter med halvdelen af beløbet, dels ved andre skatter.

En sådan stramning af finans- og pengepolitikken kan undertiden være nødvendig og hensigtsmæssig, f. eks. når der er fuld beskæftigelse og man kan eksportere alt, hvad man producerer, men ikke kan holde betalingsbalancen. Men når den, som det skete sidste år, gennemføres under forhold, hvor der hersker stor arbejdsløshed, betyder det, at vi alle bliver fattigere, på kort sigt fordi arbejdsløsheden bliver større, og på lang sigt fordi vi kommer til at mangle risikovillig kapital på private hænder, som var parat til at foretage de investeringer, som er nødvendige, for at vi kan følge med i den tekniske udvikling, skabe nye arbejdspladser til de store årgange samt gøre os konkurrencedygtige, så vi har gode muligheder på et eventuelt større marked.

Når så regeringen med oprejst pande har sat produktion og investeringer i stå, kommer den og siger: ja, når den private kapital ikke kan klare problemerne, må vi træde til og f. eks. sætte nødhjælpsarbejder i gang, helst med håndkraft, så de varer længst muligt, og endvidere forsyne erhvervslivet med penge enten i form af direkte statslån eller i form af statsgarantier.

Vi kender det bedst inden for boligbyggeriet. Efter krigen indførte man restriktioner

[Fanger.]

både for huslejerne, som ikke måtte følge markedsprisen, og for byggeriet, ligesom man troede at kunne fremme boligbyggeriet ved at yde billige statslån. Resultatet er blevet mindre og dyrere boligbyggeri og forøget boligmangel. Det klogeste ville have været at foretage en øjeblikkelig huslejeudjævning og gøre byggeriet frit. Der står risikovillig kapital rede til at starte et boligbyggeri af betydeligt omfang og til konkurrencedygtige priser, når blot markedet er frit.

Man tror — ifølge lovforslaget — at man på samme måde, som man har gjort det ved boligbyggeriet, kan fylde statslån eller statsgarantier i industrien og så få den til at blomstre. Men for det første råder staten ikke over anden kapital end den, den først har taget fra borgerne, og for det andet må det betvivles, at staten, således som det her foreslås, egner sig til at bestemme, hvor og hvorledes investeringerne skal fremmes. Den højtærede handelsminister har selv i udvalget givet udtryk for, hvor vanskeligt det var at bedømme, hvilke af de indsendte projekter man burde give statslån.

Når man nu vil fremme beskæftigelsen, burde man først igennem finanspolitikken have skabt et sådant økonomisk klima, at der de fleste steder i landet var omtrent fuld beskæftigelse, og hvad dette angår, har jeg ved lovforslagets første behandling peget på en investeringslinje: undlad at opkræve tvangslånet, lemp aktieselskabsskatten og formueskatten og gør opsparing til investeringsformål og herunder til byggeri skattefrit. Når man efter at have ført denne politik har nået praktisk talt fuld beskæftigelse i hele landet, vil det måske være på sin plads at gøre en særlig indsats i eventuelle arbejdslededsøer. Men foreløbig foreslår vi, at man i disse egne bringer trafik, post, telefon, undervisning o. s. v. i forsvarlig stand, og at man angående finansiering af eventuelle projekter afventer, hvad det nye kreditinstitut i forbindelse med bestående banker og sparekasser formår, samt ved eventuel konsulentvirksomhed benytter de mange teknologiske institutter.

Men nu er terningerne jo kastet. Lovforslaget gennemføres med flertallets stemmer.

Jeg tror, der vil melde sig et stort antal ønsgere til denne konsulent- og finan-

sieringsform, og det hvad enten der bliver givet store statsgarantier eller der bliver vist tilbageholdenhed med disse. En ny, stor statsinstitution vil blive startet og vil vel udvikle sig efter „Parkinsons lov“, på samme måde som boligministeriet i sin tid gjorde det, og som også garantierne for eksportkreditterne har gjort det.

Hvem kan nu falde ind under hjælpen, kan man spørge. Ja, efter lovforslaget kan jo alle egne med undtagelse af hovedstadsområdet falde ind herunder. I den forbindelse kan man spørge, om det under alle forhold vil være hensigtsmæssigt at lægge sådanne industrier i øde egne af landet. Det vil det selvfølgelig være i egne, hvor der findes råstoffer som salt, brunkul o. s. v.; men hvor det ikke er tilfældet, kan det være et stort spørgsmål, om det vil være hensigtsmæssigt.

Det konservative folkeparti kan ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse, og mit indlæg skal være en sidste advarsel imod det. Med hensyn til ændringsforslagene vil vi afholde os fra at stemme.

A. C. Normann: Så vidt jeg opfattede det, var der i det ærede medlem hr. Fangers udtalelser kun en enkelt sætning, der, omend svagt og tøvende, berørte det foreliggende lovforslag, og det var den sætning, der gik ud på, at det konservative folkeparti ikke kunne medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Det samme blev klart sagt til det høje folketing under første behandling, og der har ikke under den her kritiserede form for udvalgsbehandling været fremsat ønsker, der tydede på, at det konservative folkeparti — og det samme gælder for resten venstre — på noget tidspunkt er fraveget denne indstilling. Jeg forstår derfor ikke helt denne kritik af arbejdsformen i udvalget. Hvis man havde åbnet en lille mulighed for forhandling enten ved at stille ændringsforslag eller ved at sige til os, at oppositionspartierne ønskede indrømmelser med hensyn til lovforslagets ordlyd, havde der været udmærket mulighed for forhandling om sådanne, og så havde regeringspartierne naturligvis meget gerne set, at oppositionspartierne var blevet medansvarlige for loven. Men når det ikke er tilfældet, når det er sagt med usædvanlig klarhed ved førstebehandlingen,

[A. C. Normann.]

at de to partier ikke ville være med til at gennemføre dette lovforslag, synes jeg ærlig talt, at den meget stærke kritik, vi nu skal høre på, lyder en lille smule forloren.

En ting er naturligvis rigtig, og det er, at der — det indrømmer jeg — faktisk ikke har været lang tid til behandling af lovforslaget, men efter lovforslagets karakter synes jeg ikke, betænkelighederne af den grund bør være så store. Jeg ser nok, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen nærer lignende betænkeligheder i den artikel i Dagens Nyheder, der er refereret her i dag.

Man må erindre, at der er tale ikke blot om en forsøgslovgivning, men om en lovgivning, hvis økonomiske ramme til enhver tid er afhængig af beslutninger i folketinget, idet de beløb, der skal anvendes i henhold til denne lov, skal bevilges på de årlige finanslove. Når det er tilfældet og der så i øvrigt er givet løfte om meget forsigtig administration af loven, synes jeg, de ærede medlemmer må indrømme, at risikoen ved at gennemføre dette forholdsvis beskedne forsøg er til at overse. Når dertil kommer den højtærede handelsministers forskellige tilsagn om, hvorledes han tænker sig loven administreret, begriber jeg ikke rigtig den angstelse, der er kommet så demonstrativt til orde her.

Det virkede også noget besynderligt i udvalget, at oppositionspartierne efter den klarhed over deres stilling, de selv havde tilvejebragt, gjorde alt andet end at bidrage til at lette arbejdet med at få lovforslaget gennemført inden for den tid, der var til rådighed, idet de stillede 25, måske 35 forskellige spørgsmål, når vi tager de mundtlige spørgsmål med.

Det er klart, at for en tilhænger af lovforslaget har det været en kilde til megen glæde at bemærke den usædvanlig indgående interesse for lovforslaget, som oppositionspartierne viste i udvalget. Jeg er da også overbevist om, at denne interesse deles af de to partiers vælgere ude omkring i landet, vælgere, der i stort omfang står bag ved egnsplanerne. Men jeg beklager, at oppositionspartierne ikke kunne være med til dette fremstød for den produktive udnyttelse af mulighederne i de egne, der er mindst industrielt prægede — især egne i

Vest-, Nord- og Syddjylland, selv om det naturligvis er rigtigt, som det er sagt under denne debat, at lovforslaget også indeholder muligheder for foretagsomhed i andre egne af landet — og hvor der desuden gør sig en meget betydelig arbejdsløshed gældende.

Da det foreliggende lovforslag blev fremsat, troede jeg netop, at dette fremstød, om hvilket man faktisk med rette kan anvende en række vendinger, som venstre og de konservative kender godt: hjælp til selvhjælp, liberalisme, støtte til erhvervslivet o. lign., ville have appelleret til varme følelser også hos partierne til højre i salen; især burde dette gælde partiet venstre, der ellers bifalder — i alt fald indtil denne dag har bifaldet — en statslånsvirksomhed, der udnyttes ikke mindst i byerne, i modsætning til hvad der her er tale om.

Når vi nu har fået en klar bekræftelse fra den højtærede handelsminister på, at det er tanken fortrinsvis at yde statsgarantier og kun at låne penge ud i særtilfælde, at endvidere sådanne lån, hvis de ydes, skal være til markedsrente, samt at man i forsøgsperioden vil gå frem med forsigtighed ved bedømmelsen af de enkelte objekter, ja, så synes jeg som sagt, at betænkelighederne ved at gøre dette forsøg ikke er større, end at vi bør gå i gang med det.

Det radikale venstre kan anbefale både ændringsforslagene og lovforslaget til vedtagelse.

Hølge Madsen: Det ærede medlem hr. Lorentzen omtalte udvalgsforhandlingerne og mente, at oppositionen var blevet behandlet hårdhændet under disse. Baggrunden var jo den, at oppositionen ved første behandling erklærede, at den aldeles ikke ville forhandle om lovforslaget. Når oppositionspartierne derefter i udvalget stiller 20 skriftlige spørgsmål, er det ikke til at undres over, at man får indtryk af, at denne taktik har en bestemt hensigt, og derfor blev den mødt, som den blev.

Jeg stillede også spørgsmål i udvalget. Jeg stillede spørgsmål ud fra de betragtninger, som jeg fremsatte her ved første behandling, og jeg har måttet erklære mig tilfreds med de svar, jeg har fået.

Jeg spurgte, om egnsudviklingsrådet var nødvendigt. Jeg spurgte, om man helt kunne slette muligheden for lån, og hertil

[Helge Madsen.]

erklærede den højtærede handelsminister, at det var meningen, at vægten skulle lægges på garantier, at lån skulle være undtagelsen, og at det ikke var utænkeligt, at der overhovedet ikke blev tale om lån. Det tredje spørgsmål, jeg stillede, idet jeg bad om, at lovens forsøgs karakter måtte blive understreget ved en revisionsbestemmelse, blev jo besvaret positivt. Det ærede medlem hr. Lorentzen mente, loven burde optages til revision i løbet af 5 år; det bliver den nu efter 4 år, og hvis loven skal have fair play, hvis den skal kunne vise, hvad den duer til, synes jeg, man må erkende, at der må nogle år til.

Vi kan anbefale at stemme for både ændringsforslagene og selve lovforslaget.

Alfred Jensen: Man forstår, det er gået varmt til i udvalget. Af selve betænkningen ser man jo ikke de drøje slag, der er udkæmpet; hvis man læser den, kan man nok se, at der har været stillet en række spørgsmål, og også konstatere, at de er besvaret skriftligt, men hvad spørgsmålene går ud på, og hvilke besvarelser der er givet, kan man ikke se, og det gør måske heller ikke så meget i betragtning af, at mindretalsudtalelsen jo er ret omfattende og vel udtryk for, hvad mindretallet mener. I hvert fald er de betragtninger, der er gjort gældende ved behandlingen her, udtryk for, at man opretholder den stilling, som man indtog ved førstebehandlingen. Det vil sige, at man egentlig ikke er indstillet på, at der skal gøres noget ekstra for at skaffe beskæftigelse til de mange arbejdsløse.

Jeg vil gerne understrege, at det er nødvendigt, at man gennemfører foranstaltninger, der sikrer mere beskæftigelse. Jeg er som andre vidende om, at de arbejdsløshedstal, vi har nu, ikke er oppe på samme højde som dem, vi havde på samme tidspunkt sidste år. Der er forskellige årsager hertil, men selv om man har sådanne sammenligningsmæssigt lavere arbejdsløshedstal i år, er fremtidsudsigterne ret mørke ikke alene for de tilbagestående, forsømte områder, men i det hele taget, fordi man må befrygte stigende arbejdsløshed også i den centrale del af landets industri. På denne baggrund kunne man jo nok forlange, at der var blevet lagt noget større interesse

for dagen med hensyn til fremskaffelse af beskæftigelse. Det er noget utilfredsstilende, at vi her den ene gang efter den anden skal høre, at hvis man bare traf den eller den skattemæssige foranstaltning, skulle det nok hjælpe. Hånden på hjertet: har skattelovgivningen i de senere år været af en sådan beskaffenhed, at den har hæmmet investeringsudvidelser? (*Fanger: Ja!*). Der bliver sagt ja, men når jeg ser på de, skal vi sige fejlinvesteringer, der har fundet sted, må man vist fastslå, at skattelovgivningen i allerhøjeste grad har begunstiget nyanlæg for erhvervene. Jeg tænker på de mange ombygninger, som det ærede medlem hr. Fanger og jeg har været vidne til i Århus, hvorom man kan sige, at de faktisk er foretaget for at berøve skattevæsenet pengene. Og så kan man jo diskutere, om det er forsvarligt, men produktionsfremmende, beskæftigelsesgivende i videre forstand, har det absolut ikke været. Jeg tænker også på de mange investeringer, der finder sted i servicestationer. Lad være, at man skal modernisere dem, men man behøver minsandten ikke at foretage investeringer i det omfang, hvori det er sket, og med så mange konkurrerende stationer lige op ad hinanden. Hvis skattelovgivningen var af en sådan beskaffenhed, at den hæmmede erhvervslivet, sådan som det ærede medlem prøver at give udtryk for, ville noget sådant ikke finde sted. Nej, hold op med den klage; der er muligheder nok, hvis man har vilje og lyst. Vi er vel alle enige i, at man bør placere veje, havne, post- og telegrafvæsen centralt, men selv de steder, hvor disse ting er klaret på en måde, man ikke kan forvente kan være stort bedre, har man jo også arbejdsløshedsproblemer at slås med. Jeg vil tro, at man i Nordjylland kunne forbedre en del på de områder, men en by som Ålborg, der jo ikke har så dårlige vilkår med hensyn til disse ting, er alligevel plaget af arbejdsløshed. Nej, det er andre ting, der skal til, og så nytter det ikke, at man står her og forklarer, at bare samfundet vil være opmærksom på disse ting, skal det nok gå. Der skal direkte foranstaltninger til for at få beskæftigelsen fremmet.

Jeg ser også med interesse, at man påviser, at der er muligheder nok i den bestående lovgivning, i landvindingslovene,

[Alfred Jensen.]

i vejlovene og i grundforbedringslovgivningen. Men jeg har da ikke nogen sinde haft forståelsen af, at mindretalspartierne har været interesseret i, at disse love skulle udnyttes mere, end de bliver, og jeg vil da tro, at hvis der bliver givet grønt lys til den side, vil der også være vilje fra andre sider til at få mere beskæftigelse i gang. Det er så flot at stå her og sige, at regeringens foranstaltninger går ud på at hæmme beskæftigelsen. Jeg er enig i den forklaring, men de to partier har da ikke gjort noget for at ændre et lod deri, tværtimod, de har understøttet praktisk talt alle de bestræbelser, der er foretaget af denne art, på nær et par enkelte love, hvilket vel skal være det figenblad, de ærede partier skal dække deres nøgenhed under med hensyn til beskæftigelsessspørgsmålet.

Jeg har redegjort for, hvad vi mener der bør til, og også påvist, at de initiativer, der kan tages på grundlag af denne lovgivning, ikke vil være tilstrækkelige. Derfor er vi tilhængere af langt, langt mere drastiske foranstaltninger, men vi vil ikke vende os mod de muligheder, der findes her, tværtimod, vi vil støtte det, der her foreslås, og sige, at hvis der findes muligheder for at skabe mere beskæftigelse efter disse lovbestemmelser, så skal det i hvert fald ikke strande på vor støtte. Derfor vil vi, som jeg har givet udtryk for ved første behandling, ikke gå imod, men vi går ind for dette lovforslag.

Vi har heller ikke noget imod de ændringer, der er foreslået. Jeg betragter dem ikke som noget, der kan hæmme de eventuelle muligheder, der findes her, tværtimod, de må være egnede til at fremme dem.

Handelsministeren (Philip): Til en be-
gyndelse vil jeg gerne have lov at takke de fire af de seks ærede ordførere for den modtagelse, de har givet dette lovforslag. Derimod er jeg ikke i stand til at udvide takken til også at omfatte de to ærede ordførere for oppositionspartierne, for de har jo ikke

modtaget lovforslaget med større velvilje. Det forekommer mig, at der har været en klar forskel på det, der blev diskuteret ved første behandling, og det, der er blevet sagt ved anden behandling i dag, for ved denne anden behandling er det, som om de indvendinger af mere saglig karakter, der kom frem ved første behandling, er trådt helt i baggrunden; det er, som om man ikke længere diskuterer det saglige indhold i lovforslaget, men derimod spørgsmålet om fremgangsmåden under udvalgsbehandlingen. Jeg skal gerne indrømme, at der har været levnet udvalget kort tid, men vil dog, når det ærede medlem hr. Lorentzen sagde, at der ikke havde været tid til at besvare spørgsmålene, fremhæve, at på dette tidspunkt er der kommet svar på samtlige spørgsmål på nær ét, og det ene er et, til hvis besvarelse der kræves en meget betydelig statistisk indsats. Så når det ærede medlem hr. Lorentzen mente, at svarene først kunne komme engang i løbet af sommeren, må jeg dertil sige, at svarene er givet nu. Det ærede medlem mente, at jeg havde været hårdhændet over for udvalget. Jeg vil dertil svare, at fremsendelsen af de mange spørgsmål har været meget hårdhændet over for ministeriet og mig. Men nu er besvarelsene altså givet på nær denne ene.

Dernæst spurgte det ærede medlem hr. Lorentzen, hvorfor regeringen havde så travlt med at få dette lovforslag gennemført. Sagen er den, at man har travlt ude i landet; at der rundt omkring i landet er skabt en bevægelse for at komme i gang, og at man rundt omkring i landet føler en trang til at komme i gang med disse ting og har et behov for, at der skal komme et initiativ også fra det høje tings side; og netop fordi der er så travlt derude, fandt regeringen, at man ikke kunne vente de fire måneder, som det ville være, hvis man skulle vente folketingets sommerferie over.

Derfor kom lovforslaget nu. Det betyder selvfølgelig ikke, at altting kan komme i gang med det samme. Det er klart, at der bliver en del ting, som skal ordnes, men man er

[Handelsministeren.]

nu kommet over den første ting, nemlig at få lovforslaget vedtaget — hvis det nu bliver vedtaget — og så er man de fire måneder længere fremme med arbejdet, end hvis loven først var kommet i oktober.

Det ærede medlem hr. Fanger var ligesom ved første behandling inde på, at der var en række andre veje, man kunne gå. Deri er jeg ikke uenig med ham, men jeg er ikke sikker på, at vi i alle detaljer ville være enige. Jeg forstår imidlertid ikke, at det, at der er andre veje, man kan gå, udelukker, at man kan gå denne vej. Når det ærede medlem f. eks. harcellerer en lille smule over, at udførelsen af nødhjælpsarbejder skulle ske ved håndkraft o. lign., vil jeg gøre opmærksom på, at her drejer det sig netop om foranstaltninger, der skal tjene til at fremme den egentlige produktion, og hvor man netop vil undgå de ting, som det ærede medlem med rette, synes jeg, mente man skulle undgå. Vi er vel i og for sig alle enige om, at nødhjælpsarbejder er et nødvendigt onde, noget, man skal se at komme ud over netop ved at overlade initiativet til de private og forsøge at få mennesker, som vil sætte noget virkeligt produktivt i gang, til at komme i gang med det. Denne lov vil måske ikke sætte det store i gang, men den er en hånds-rækning til dem, der har lyst til at sætte noget i gang, vel at mærke på egen risiko.

Når det ærede medlem samtidig spurgte, om forudsætningen for foranstaltninger af denne art var, at der skal være næsten fuld beskæftigelse, så lad mig sige, at det er netop typisk for Danmarks beskæftigelsessituation, at vi sommer efter sommer har næsten fuld beskæftigelse i nogle dele af landet, men samtidig har arbejdsløshed i andre dele. Derfor kommer et lovforslag som dette for at råde bod på den ulighed, der er i beskæftigelsen i landets forskellige dele, en ulighed, som vi ser år efter år, og som der derfor er virkelig grund til at sætte ind over for.

Det ærede medlem hr. Fanger sagde, at et stort antal ansøgere ville melde sig. Lad mig dertil bemærke, at det ved vi strengt taget ikke noget om. Men jeg vil udtrykke håbet om, at et stort antal ansøgere vil melde sig, og at denne lov vil bidrage til, at vi får noget større produktion i de dele af

landet, som i øjeblikket står noget tilbage i industriel henseende.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-3, ændringsforslag nr. 1, § 4, således ændret, §§ 5-8, ændringsforslag nr. 2, § 9, således ændret, § 10, ændringsforslag nr. 3 og § 11, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingsmand Kr. Juul har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Mener ministeren, at den måde, på hvilken lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje administreres, er forenelig med det hensyn, der bør tages til borgernes frie dispositionsret?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 3. juni, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsyning (vedrørende børneforsyningens administration m. v.).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje m. v. (Administrativt bestemt frihedsberøvelse).

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om de kulturhistoriske lokalmuseer.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i færdselsloven [ophævelse af revisionsbestemmelse].

[Formanden.]5) *Tredje behandling af:*

Forslag til beværterlov.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om nautiske eksaminer m. m.

8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om skibes bemanning.

9) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1957 til 31. marts 1958.

Mødet hævet kl. 17.

98. møde.

Tirsdag den 3. juni kl. 10.

Formanden: Vi fik i aftes meddelelse om, at folketingsmand Alfred Jørgensen er afgået ved døden.

Efter en meget kort periodes medlemskab i landstinget i 1953 blev Alfred Jørgensen i december måned 1954 medlem af folketinget. Han fik altså kun 3½ år til at øve sin gerning her i tinget. Til gengæld måtte han i disse år yde et meget omfattende arbejde og ofte under vanskelige forhold. En lang række ordførerskaber måtte han tage med et varsel, der ikke var langt nok til at give tid til en ordentlig forberedelse, således som det normalt vil være nødvendigt, når man spreder sit arbejde ud over

mange og vidt forskellige sager. I fortsættelse af ordførerskaberne fulgte der jo i reglen et omfattende udvalgsarbejde. Jeg kan, når jeg nævner skolelovgivningen, forsvarsudvalget og deltagelsen i FN's møder, kun antyde, hvor vidt hans politiske arbejdsområde måtte spænde.

Selvfølgelig mødte Alfred Jørgensen med den politiske og organisationsmæssige træning, som næsten en menneskealders lokale politiske og folkelige organisationsarbejde giver en tillidsmand og ikke mindst i Sønderjylland, hvor de lokale spørgsmål undertiden også kan være vigtige nationale spørgsmål. Det er imidlertid alligevel et spørgsmål, om ikke de krav, der blev stillet til ham i folketinget, var mere vidtgående, end det var rimeligt over for et medlem, der begyndte sin politiske hovedgerning i en alder af 63 år.

For Alfred Jørgensen blev det imidlertid ikke et spørgsmål, som gav anledning til grublerier. For ham ville det have været utænkeligt at skulle spekulere på helbred eller alder i forbindelse med de opgaver, der blev givet ham. Han tog sit arbejde, selv om det undertiden var et overvældende arbejde, som en naturlig konsekvens af sit folketingsmandat, og han følte sig i øvrigt mærkelig hurtigt hjemme i arbejdet på tinge. Gennem sin tilpasningsevne kom han hurtigt på god og naturlig måde i kontakt med sine kolleger — også fra andre partier.

Danmarks retsforbund havde derfor megen grund til at betragte Alfred Jørgensen som en arbejdsbi, som der kunne trækkes store vekslers på.

Hans uventede død bliver derfor et smerteligt tab for hans parti, og tingets medlemmer vil savne en flittig, elskværdig og loyal kollega, hvis minde vi vil bevare og ære.

(Medlemmerne påhørte stående formandens mindeord).